

GFB fürdőtrikók jobb, olcsóbb mint a külföldi Pollák Testvéreknel

Meglepő tudományos vizsgálatok az adelsbergi cseppkőbarlangban

„A tenger apályához és dagályához hasonlóan hullám szágulda keresztül a földön” — „Nincs messze az az idő — mondja Carnera professzor, — amikor a tudomány meg tudja állapítani, hogy hol fenyeget a földrengés veszélye!”

Postumia-Adelsberg, Julius. Háromszáz esztendeje mult annak, amikor Galileo Galilei ki merte mondani először, hogy mégis mozog a föld. Egy komoly olasz tudós, a triezsi csillagvizsgáló obszervatórium igazgatója, sok-sok tudományos társaságnak világszerte becsült tagja évek óta végzett kísérleteivel megállapította most, hogy a föld szilárd kérgének épen úgy van apátja és dagátja, mint az óceánnak és az eddig szilárdnak hitt földkéreg minden hat órában épen úgy emelkedik és apad, mint a tenger látkre.

Erről a feltűnést keltő megállapításról szól ez a cikkem és Carnera professzor kísérleteinek eredményéről én számolhatok be először.

Látogatás az adelsbergi cseppkőbarlang titokzatos gépeinél.

Virágos hegy lankás dombján épült Triestben az obszervatórium. Piros rózsák és tarka kerti virágok között állanak a hatalmas csillagvizsgáló gépek és a kupolás tudományos műhelyek. Itt fogad Carnera Luigi professzor, az intézet igazgatója. A tudós már tud lehet a hatvanon, egész életét a tudománynak szenteli. Vizsgálta a csillagos ég titkait és kutatta a föld méhének misztikus rejtelmét. Évek óta foglalkozik a föld apályának és dagályának tanulmányozásával. Amikor elmondom neki, hogy miért jeresem, mosolyogva mondja:

— Ha kíváncsi tudományos megállapításainkra, akkor legokosabb, ha eljön velem Postumiába, az adelsbergi cseppkőbarlangba és megnézi működésben a gépeinket.

Örömmel vállalkozom a kirándulásra. A világ legjobb útjait, a Karszt néha kietlen, merész, néha tündérien szép panorámáján keresztül robogunk az autó a világ legnagyobb cseppkőbarlangjába. Zsufolásig megtelt autóbuszok maradnak mögöttünk: a világ minden végéről szállítják a turistákat a barlangba. Egy óra alatt Postumiában vagyunk és a miniatűr, mesebe illő barlangvasuton folytatjuk utunkat a fantasztikus alakú cseppkőszlopok tündéri birodalmába.

Mintha az ezeregyéjszaka regél kelnének életre: olyan ez a barlang. A nagy koncertterem után — Mascagni hangversenyzett itt és könnyes szemekkel mondta, hogy nincsen a világnak még egy helye, ahol olyan tökéletes lenne a muzsika akusztikája, mint ezen a helyen — a professzorai oldalt fordulunk, lassanként eltávolodunk a villanykörték tündéri fényében ragyogó cseppkővek mese-országától, keskeny oldalt folyosókon megyünk előre a vezető kezében pislikoló acetilén lámpa halvány világossága mellett.

Utközben beszél a professzor.

— Egy német tudós, kétszáz évvel ezelőtt élt, Oroszországban végezte kísérleteit, sejtette először, hogy a hold vonzóerejének hatása lehet a föld kérgére is. Ez a tudós, — Euler, — a teorján túl nem tudott menni. Husz évvel ezelőtt Hecker professzor, a potzdami földtani intézetben konstruált egy gépet, amelyet egy husz méter mély kút fenekén helyeztél el. Ezzel akarta megmérni a föld hullámait. A kísérletek azonban csak nyomokat mutattak. Utána, az általa szerkesztett géppel Schweydar professzor egy szászországi bányában állította fel ugyanezt a gépet, de itt sem tudtak tökéletes eredményt elérni. Nem a tudósokban volt a hiba, hanem abban, hogy nem sikerült a gépet olyan helyen elhelyezni, ahol a bízhatatlan finom műszer tökéletesen védve lenne a legkisebb fénytől és a talaj legapróbb megmozdulásától is. E kísérletek után került hozzám a gép, amelyet megfelelően tökéletesíttem és helyeztem el itt a barlangban.

— Mielőtt azonban erre került a sor, elképzelhetetlen pontosságu kísérleteket végeztünk a barlangnak azon a helyén, ahol a műszereket fel akartuk állítani. Perco lovag, a barlang igaz-

gatója negyvennyolc darab fotográfáló lemezt helyeztél el a barlang nyílása körül, a lemezeket egy évig szabadon hagyta és csak miután megállapítottuk, hogy a leghalványabb fényugár se ér el erre a helyre, amely a barlang nyílásától vagy nyílása alatt százhusz méter mélységben van és ahol a földet milliméterre is csak természetes erők tudják megmozgatni, hoztuk ide a műszereket. Ot hónapi dolgozunk a gépek összedállításán az obszervatóriumban és öt hónapi tartott, amíg a gépek üzeméről megállapíthattam, hogy az tökéletes.

Halvány fényugár világít

Sziklák közé vágott vastag vaskaput emelek ki az asszisztensek a sarkából, az acetilén lámpák elalszanak, rejtelmes, komor, áthatóhatatlan sötétség némán ölel körül bennünket. Komor sötétség: évszázadok óta tartó. Ide nem jutott még el soha, egy pillanatra sem a napnak virágokat nyitó és madártájszokat életre keltő melege és fénye. A szem nehezen szokja meg ezt a sötétséget, de amikor megszokta, akkor már észreveszi azt is, hogy egy halvány fényugár, gyöngye és erőtlén vibrál a cseppkőszlopok között. Most felgyut egy villanylámpa vörös fénye és magam előtt látok két masinát: a tudomány fátylavívőit. Ezekkel a műszerekkel mérő hónapok óta Carnera professzor a föld szilárd kérgének a hullámait.

Az egyik gépen órászerkezet hajt egy dobót, ezen a dobon fényérzékeny papiros forog. Egy hét alatt kétszer fordul meg a dob és rajta a papiros. A dob jobb oldalán egy milliméter széles rés fényszűrője vékony csíkot dob arra a szemben álló műszerre, amely pontosan öt méter távolságban áll ettől a géptől. A vékony sáv fénycsíkja négy tükörre esik, ezek a tükrök egyenként átméretben kisebbek egy centiméternél. A tükrök körüli kettő vékony alumínium lemezekre van erősítve, ezek a tükrök tehát fix állapotban vannak. A másik tüdő 0.04 milliméter vastag alumínium dróton lóg és megérzi a föld megmozdulásának, emelkedésének és süllyedésének legkisebb erejét is. A fény a tükrökre verődik, a tükrökről aztán visszaesik a forgó papirosra, amelyre sávokat rajzol. A fix tükrök egyenes sávot rajzolnak, az alumínium dróton lógók pedig hullámos görbét.

Ez a hullámos vonal mutatja a föld apályát és dagályát.

A professzor magyarázza a vonalakat:

— Amint látja, két vonal van itt, az egyik egyenes, a másik hullámos. A hullámok szabályosak, minden tizenkét órában van apály és minden tizenkét órában van dagály, akárcsak a tengeren. Nagyobb a dagály, amikor holdtőlte van és alig észrevehető, amikor ujhold közöttünk ránk. Akárcsak a tengeren, és minthogy mi pontosan mérjük a tenger dagályát és apályát Triestben, Fiumében és Venéziában meg tudtam állapítani, hogy az adelsbergi barlang mélyében szinte percnyi pontossággal akkor jelentkeznek a szilárd földkéreg apátja, vagy dagátja, mint az Adria sziklás partjain. Tehát:

a föld szilárd kérgén ugyanakkor fut keresztül egy nagyerejű hatalmas hullám, amikor dagályd tornyosulnak a tenger vizei

és akkor szűzódik össze a föld kérgé, amikor elűnek az óceán vizei...

— A föld szilárdnak hitt kérgé tehát belső életet él, összehúzódik és megdagad, hogy mekkora a hullámok ereje, azt még nem tudjuk, csak sejtjük. Az én javaslatomra az olasz kormány most több ilyen gépet fog felállítani és Padovában doktor Boaga professzor, a földtani intézet igazgatója végzi a számításokat. A mi munkánk csak most

kezdődött el, legalább 10 évig tart, amíg ezekből a hullámos vonalakból távolabbi eredményeket érünk el, én azonban hiszem, hogy ezek az eredmények az emberiség javát fogják szolgálni, mert ezek a görbe vonalak fényt visznek a föld méhének rejtelmes, titokzatos világába és hiszem, hogy nincsen messze az az idő, amikor ezekből a vonalakból meg tudjuk állapítani majd, hogy a világnak mely részét mikor fenyegeti földrengés veszélye. Paul Jób.

Mely fájdalommal jelentjük, hogy a legjobb gyermek és testvér

Kálmán Ilonka

2. hó 5-én 20 éves korában hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése 1. hó 7-én a római szertartás szerint az alsóvárosi temető halottasházából lesz. Az engedélyt azonnal megadandókat 7-én reggel 10 órákor az alsóvárosi temetőben mutatjuk be.

Örökös gyásza
Kálmán István
és családja

LEVELEZŐLAP A KORZÓN

„Itt-ott klub, Szeged, korzó”

A magyar posta, amikor sutba dobja a szent bürokrácia szabályait, néhány csudálatosan szép dolgot produkál. Ezek közé tartozik az alábbi eset is, amely a napokban játszódott le a déli korzón. A bérszékeken kisebb-nagyobb csoportokban liszöltek azok, akiknek dolguk volt még a város egyik-másik hivatalában, nem menekülhettek el a hőség elől a Tiszára, leginkább fiatal ügyvédek és ügyvédjelöltek. Egyszerre megjelent az egyik ilyen csoport előtt, amely a Takaréktár-ucca torkolatához a legközelebb állomásozott, egy szabályszerűen felszerelt postás, oldalán a hatalmas, fekete levelestáskával, kezében a vaskos tárcával. Udvariasan szalutált — ilyen udvariasan csak a postások tudnak szalutálni — és kikeresett egy levelezőlapot a tárcájából, majd odamutatva a legközelebb talált fiatalembernek, megkérdezte, jó helyen jár-e vele. A levelezőlap címzése szó szerint ez volt:

„Itt-Ott Club
Korzó, Újságáros mellett
Szeged

A megszólított fiatalember harsány nevetéssel fogadta a levelet, mutogatta jobbra-balra és közölte a postással, hogy jó helyen kísérelte meg a kézbesítést, mert a címzett, az „Itt-Ott Club tagjaival áll szemben.

A levelezőlapon az alkalmi klubnak küldött üdvözlöt néhány hódmezővásárhelyi hölgy, valamennyien a klubtagok ismerősei.

A postás, amikor látta, hogy a levelezőlap eljutott a címzetthez, ismét sapkájához emelte a kezét és mint aki jól végezte a dolgát, eltávozott.

A dolgot tényleg nagyszerűen végezte, ötletesen, leleményesen. Bebizonyította, hogy nem muszáj a felmerülő problémák megoldásához kitaposott sablonokat keresni. A sablon ebben az esetben az lett volna, hogy a levelet egyszerűen visszaküldi a feladóállomásra azzal, hogy a címzett ismeretlen, vagy azzal, hogy hiányos címzés miatt nem kézbesíthető. A derék postás azonban megmutatta, hogy igenis kézbesíthető. Dicséretet érdemel.

A fészülő és az aranylánc

(A Délmagyarország munkatársától.) Törköly Mária női fodrászt Endrénny Vilma azzal vádolta meg, hogy fészülés közben ellopott tőle egy arany karkötőláncot. Törköly Mária ügyét szerdán tárgyalta dr. Gádjárásbíró. A leány azzal védekezett, hogy a láncot Endrénny Vilma tartozása fejében adta át neki. A sértett elismerte, hogy tartozott a leánynak mintegy 16 pengővel, de tagadta, hogy átadta volna a láncot. A bíróság ezután az eljárást a törvénykezés egyszerűsítése értelmében megszüntette, mivel a sértett sem kérte a leány megbüntetését.

ABBAZIA

HOTEL CONTINENTAL és dependanciái az adriai Riviera legmodernebb, legkényelmesebb szállodája, Abbazia legszébb helyén. — Kitching konyha. — Apartementek fűtőszobával. — Többnyelvi — Garázs. — Tengeri fürdő a házban. — Teljes ellátás napi 11 pengőtől a clearing után.